

Több előleget fizet a húsipar

Megyénkben, s a Szeged környéki falvakban igen jó a sertéshizlalási kedv. Bizonyítja ezt az is, hogy a statisztikai felmérések örövendetes javulásról számoltak be. Ötvenegy ezerrel növekedett a tanácsi szektorban levő sertésállomány. Az idei év március havában 446 ezer sertést, június végén pedig 497 ezer 200-at tartottak a termelőszövetkezetekben, háztáji és kiegészítő gazdaságokban. Nőtt a kocaállomány is. Márciusban 35 ezer 300, júniusban pedig 37 ezer 200 volt.

Kormányhatározat gondoskodott arról, hogy a tenyésztői kedv megmaradjon és különböző kedvezményekkel segítsék a húsipari vállalat a termelőket. Ilyen kedvezmény, hogy akik ezután a szerződéses hízalást vállalják, 1972-ben adják le a kész hízót, 400 forint előleg helyett 800 forintot kapnak. Takarmány vásárolható, a gabonafelvásárló vállalat központi készletekből árusít.

A szabadpiacon levő alapanyagot az állatfórgalmi és húsipari vállalat felvásárolja és állami gazdaságoknak, tévesznek, áfész-eknek, átadja, továbbá hízalásra. A Magyar Nemzeti Bank rövid lejáratú, a vételárból vissza nem térítendő hitelt ad ezeknek a gazdaságoknak. A kamatot a húsipari vállalat magára vállalja.

Ejjel-nappali ügyelet a vízügynél

Védjük vizeink tisztaságát! — olvashatjuk plakáton és egyéb kiadványokban, sőt még gyufacimkén is. Ez a felszólítás nagyon időszerű, ha azt akarjuk, hogy folyóinkat, tavainkat, természetes vizeinket tisztának mondhasuk tíz-húsz év múlva és a következő századokban is. Sajnos vannak olyan üzemek, amelyek szennyező anyagokat kiengednek az üzemekből, telephelyekről, s ezzel közvetve vagy közvetlenül kárt okozhatnak a folyók élővilágában. Ezt a sajnálatos tényt bizonyítják azok az összegek, amelyeket bírsággént és progresszíven időről időre kironának az elkövetőkkel szemben. A vízkezelő tisztaságát hazánkban intézményesen védjük, s ebben a munkában részt venni minden állampolgárnak kötelessége.

Ennek érdekében a mind gyakrabban előforduló vízszennyezés, valamint az ár-és belvizek elleni egységes védekezés és felkészülés készítette az Országos Vízügyi Hivatalt, hogy elrendelje a vízügyi igazgatóságokon az állandó éjjel-nappali ügyeletet. Ezt a szolgáltatást már Szegeden is elrendelte és létrehozta az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság. Központjában Szegeden állandó ügyeleti szolgálatot tart fenn, ezenkívül vezető beosztású dolgozók is készenléti szolgálatot tartanak a lakásokon. Erre a szolgálatra különösen a téli és tavaszi időszakban van szükség, jelentősége azonban a nyári öntözési időben sem csökken. Az ügyeleti szolgálattal, a központba futó gyors jelentésekkel elejét lehet venni, hogy esetleges szennyeződés bekerülése folyóvizeinkbe kárt okozzon, másrészt az ár-és belvizek elleni védekezést is egységesebbé lehet tenni.

Új szerepkörben a tanácsi bizottságok

A Minisztertanács Tanácsi Hivatala elvi állásfoglalásában összegezte a tanácsi bizottságok működésével kapcsolatos tapasztalatokat, feladatokat. Mint a dokumentum rámutat, a társadalmi testületek tevékenységi köre — az új tanácsvörvény életbeléptetésével — a korábbi működési feltételekhez képest nagymértékben növekedett. Így a bizottságok elsősorban azokat a feladatokat

látják el, amelyek a nem tanácsi szervek közreműködésével és az aktivisták bevonásával oldhatók meg. Jelentősen bővült hatáskörük is: az eddigi javaslattevő, véleményező és ellenőrző munkán kívül előkészítik és összehangolják a feladatkörükbe utalt, elsősorban nagy horderejű, a lakosságot érintő és érdeklő témákat, terveket.

Jelszó és megvalósulás

Vállalati tanácskozások a szocialista brigádmozgalomról

A legelőbb, legelevenebben ható mozgalom, a szocialista brigádoké — ismét országos tanácskozásra készülődik. S bár messze még a dátum — 1972. áprilisa —, máris időszzerű odafigyelni a készülődésre, hiszen ezt megelőzően vállalati tanácskozásokat is kell tartani, majd ágazati, szakmai konferenciákat is meg kell vitatni a mozgalom helyzetét, feladatait.

Az eredményekről gyakorlati hallhatunk, olvashatunk beszámolókat, mi sem természetesebb, minthogy ezekről is szó lesz a most esedékes vállalati megbeszéléseken. De az is nyilvánvaló — s a SZOT elvi útmutatása is erre utal —, hogy részletesen elemelni kell a tapasztalatokat, szembe kell nézni a mozgalom problémáival, hiányosságaival is. Legyen tehát az üzemi viták fő jellemzője az őszinteség; a gazdasági és pártszervek, a szakszervezet és a KISZ ilyen légréteget teremtenek e fontos kérdések megvitatásához.

Fontos például annak tisztázása minden munkahelyen: a szocialista versenymozgalom nem egyszerűen egy eszköz a sok közül a termelési, gazdasági jellegű feladatok megoldására. Ez a mozgalom sokkal többre képes és magasabbra tör. Az emberek önkéntes összefogására épül, s szocialista jellegű munkavégzésre, magatartásformálásra és életvitelre akarja nevelni a közösségek tagjait. Ez tükröződik a hár-

mas — szocialista módon dolgozni, tanulni, élni — jelszóban. De hogyan tükröződik, s miképp nagyívűsítésben meg még erőteljesebben a brigádok hétköznapijaiban? A kérdésre a műhelyekben, munkapadok, íróasztalok mellett nagy alaposággal kell keresni a választ, őszintén fölítarva a gátló tényezőket is.

Egy-két ilyen tényezőt névén nevezve: néhol még kritikátlan a címek odaítélése, nagy különbségeket okozva az igazán és a csak névelgesen szocialista brigádok közt. A „szocialista” módon élni, tanulni” sok helyütt elsikkad még, vagy egészen csökevényes; a munka, az alkotás mellett szükséges formáltságban — ez az igény azt is jelenti; gazdagítsa a brigádmozgalom új vonásokkal a mi társadalmunk emberét! Helyenként túlzott anyagosság is gátolja a szocialista jelleg kibontakozását. A „valamit valamire” szemlélet egyszóval hangzatosítása éppúgy káros, mintha arról teljességgel elfelejtkeznek a gazdasági vezetők.

Mindezekről, s még sok helyi problémáról tanácskozva, nyilván lendületesebben halad majd a fejlődés útján, s egyre inkább megtalálja helyét az üzemekben, intézményekben a harmas jelszavú, nemes mozgalom. S. M.

Mórahalmon javult az élelmiszerellátás, de baj van az iparcikkkel

Ülést tartott tegnap Mórahalm nagyközség tanácsa. Megtárgyalták a lakosság áruellátását és a vendéglátó hálozat tevékenységét, megvitaták az általános iskolák és a gimnázium igazgatóságának beszámolóját az oktató-nevelő munkáról, az intézmények helyzetéről, valamint a tájékoztató jelentést az iskolán kívüli nevelési munkáról. Napirenden volt még a tanács szervezeti és működési szabályzatának megtárgyalása is.

A község áruellátásáról, valamint az őszi-téli felkészüléséről, a Mórahalm és Vidéke Általános Fogvasztási és Értékesítő Szövetkezet számolt be a tanácsülésnek. Mórahalm is, mint minden községben a legfontosabb a mindennap szükséges alapvető élelmiszerek biztosítása, s azt nemcsak a jelentős állapítja meg, de a tanácsstagok is elmondották, hogy javult az élelmiszerellátás, a készletek kiegyensúlyozottak. A tejjelátás viszont nem megfelelő, mert a Csongrád megyei Tejipari Vállalat nem szállít palackozott tejet az önkiszolgáló élelmiszerbolt részére, viszont a térség sem biztosítja a reggeli órákra a tejet. Jónak mondható a mirelitellátás, de javítani kell a zöldség- és gyümölcsellátást, mert a saját felvásárlás mennyisége kevés a községnek. Hasonlóképpen gond a húselletés. A Városellátó

biztosította az áfész, ugyanakkor bizonyos árukat is beszereztek. Mórahalm is hiánycikk az olajkályha. A vasbolt raktározási nehézségekkel küszködik, mégis a boltvezető ügyes árubeszerzésének köszönhetően csak az országosan is hiánycikknek számító áruk nem kaphatók a vasboltban. Ez különösen falun nem közömbös, azért is emeljük ki.

A vendéglátóipari áruellátás helyzetét jól mutatja, hogy az elmúlt év azonos időszakához képest 600 ezer forint forgalomnövekedés volt, annak ellenére, hogy a cukrászüzemnél a KÖJÁL leállította a jól jövedelmező fagyaltgyártást. Panasz volt a szeszellátásra, de őszintén szólva: ezen a tanácsstagok nem tudtak elszomorodni. Viszont a hűstő italok ellátása miatt több kifogás hangzott el. Panasz volt nyáron a szikvizellátásra is, és jelenleg is gond, hogy kevés a szódavíz üveg. Az áfész valamennyi vendéglátó egységénél tatarozást, karbantartást tervez és ígérete szerint kulturáltabb külseje lesz a mórahalmi boltoknak és vendéglátóipari egységeknek.

Méreg

Hogy különösebb beavatkozás nélkül rendben vannak életfunkciói — meglet. Az esetek nagyrésztében sajnos már egészen máshol tartanak. Amikor a vér kolinészteráz-enzim tartalma ennyire lezuhan — nincs sok esély...

Az ember hamuszínű arca még a fehér kórteremben is világított. A megnyeztet nézte, mintha onnan szeretné kiolvasni a magyarázatot szerencséjére.

K. Lászlóhoz a sors jóindulatú volt, végül saját lábain hagyta el a kórházat. Esete fölött még sem térhetünk napirendre egy nyugodt sóhajtatással.

A Szegedi Univerzál Ktsz méreg üzeme, Bajai út, 1970. Az apró műhelyekben s az udvaron kezdetleges gépek, mellettük fakoszínű munkaruhás emberek. K. László társai.

Veszélyes ez a munka? — Igen. Amikor kioktattak bennünket, megmondták, miért kapjuk a 30 százalékos veszélyességi pótlékot. Könnyen leromolhat a vérrünk.

Leromlik? — Igen, hosszabb-rövidebb idő után így mondják az orvosok: leromlik a vérrünk, nem csinálhatjuk tovább a töltsét. Akkor más munkára oszlanak. Előtte mindig vért szoktak venni tőlünk, heten-

ként vagy kéthetenként. En már a harmadik hete bírom.

S nem fél?

Hát megszokja az ember ezt is. Fizetnek érte. Akivel először találkoztam, Vidéki Ferencné, idősebb asszony. Nincs székfájása, a házikészítésű töltő masinán zárja az Unitoxos dobozokat s ezért körülbelül 2 ezer 200—2 ezer 300 forintot keres. Plusz prémiumot. (Ez egyébként nem sokkal magasabb a vegyipari bératlagnál). Társa szinte fia lehetne, Varga Jenő. Ő is tölt, aztán a flakonokat papírdobozba rakja.

Miért csinálja?

Kényelmes.

Tudja, hogy a gumikesztyű, amit védőeszközként adtak, nem ér semmit a méreg ellen?

Persze, de nem érdekel. Már egyszer előfordult, hogy kicsit leromlott a vérem. Álmomban voltam a szokásosnál, elmúlt. Most már ötödik hete bírom.

Műszakj vezető elvtárs, K. László miért került kritikus helyzetbe. Talán megszegte a munka szabályait?

A, erről nincs szó. Rendesen dolgozott.

A többieknél is megismétlődhet ilyen baleset?

Sajnos, igen. Nincs neoprén kesztyű. De azért ellenőriztetjük a véruket rendszeresen.

Vannak veszélyes szakmák, mint például a magasépítőké, akik lélegzetelállító mélység felett dolgoznak nap mint nap. Egy mozdulat és alázuhanhatnak. De megvédi őket a biztonsági öv, ha előtte felcsatolják. Az Univerzál Ktsz méregüzemében ehhez hasonló védőeszköz egyszerűen nincs. (S ezt a KÖJÁL is túrli!)

Tovább beszélgettem dr. Laczkó Istvánnal, a műszaki vezetővel. „A MŰART-on keresztül külföldről rendelünk védőkesztyűt, de először alkalmatlant kaptunk. Most a Chemolimpexszel próbálkozunk, hátha ők szernek.

Mikor rendelték meg?

Nyár elején, ha jól emlékszem.

S mióta dolgoznak a DDVP-vel?

1968-ban kezdtük a kísérleti gyártást, abban az évben száz liter, majd 1969-ben 4—5 tonnát készítettünk. Az idén 120 tonnát gyártunk.

Tehát 120 tonnát gyártanak védőfelszerelés nélkül?

Reméljük, megjönnek végre a kesztyűk. De hangsúlyozom, mi vigyázunk. Az emberektől rendszeresen veszük a vért.

Kik ellenőrzik a dolgozók állapotát?

A KÖJÁL.

Az üzemtől alig tízpercnyi járássra van a járványügyi állomás. Talán még sem ezért kapják föl az első szóra fejüket a szakemberek, amikor a témáról hallanak.

Dr. Császár Lajos felügyelő:

Sajnos az üzem dolgozó közlül hétről hétre újabb és újabb embereket kell kiltanunk, a mérgeződésmiatt. Az utóbbi időben rosszabbodott a helyzet, mert a dolgozók nagyobb százalékat érte fertőzés. Ez nyilván összefüggésben van a termelés emelkedésével, s a megfelelő védőeszközök hiányával.

Nem kellene leállítani, (és eddig nem kellett volna?) az egész üzemet, amíg a normális munkakörülményeket biztosítani tudja a ktsz?

Ami azt illeti, a helyzet kezd megérni erre...

A vérvételező utólagos ellenőrzést

jelent. Arról ad képet, hogy az illetőnek milyen mértékben károsodott a vére. Amikor K. Lászlót a klinikán vizsgálták, meglátogattam a DDVP egyik szegedi feltalálóját, Mondatja azóta is az eszemben járnak. „A DDVP valóban világszínvonalú rovarirtó és növényvédő szer. S kicsoda gazdaságos gyártani! — Rendkívül csekély a beruházási költség, az eszközök szinte fillérekbe kerültek. Felháborítónak tartom viszont, hogy a szövetkezet vezetői elhanyagolják a technológiát, s valóban primitív módszerekkel, helyesebben berendezésekkel készülő hatóanyag. A reaktort, a töltőt olyanná lehetne alakítani, amely mellett az emberek még különösebb védőkesztyű és felszerelés nélkül sem lennének kitéve ilyen veszélynek. Kár, hogy bennünket még közelébe sem engednek a reaktornak.

És mit mond az orvos?

A DDVP pontosabb néven dimetil-diklór-vinilfoszfát. Hatványos testsúlyú embert alapul véve három gramm az esetek ötven százalékában halálos. Különösen veszélyes, hogy a mérgező könnyűszerrel szivódik fel a bőrön, s nem is minden ember reagál rá egyformán. A következmények? Hát erről nem tudunk semmit.

Dr. Császár Lajos ehhez a következőket tette hozzá: „Az utólagos ellenőrzés — mint védekezés — kockázatos. Valóban a technológiát, a gépet kellene zárt ciklusává alakítani, hogy az embert biztonságosan megvédhesük.

Megtudtam, hogy az üzemben 60 ember dolgozik, s csupán az idei fél éves munkával 6 millió tisztá nyereséget hozott a mérgegyártás. Eddig is próbálkoztak alkátgatásokkal, a reaktort jelenleg szerelik. De az Unitox-töltés is zavartalanul folyik. Mondják: kísérleteznek, a vérvizsgálatokat mindenestre rendszeresen megtartják.

Kísérleteznek hatvan emberrel... Az életükkel.

Matkó István